

بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور «بررسی منابع اعتباری پیش بینی شده یارانه نان و خرید تضمینی گندم»

مقدمه

توسعه پایدار با مجموعه‌ای از شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی سنجیده می‌شود که از مهم‌ترین آنها شاخص‌های مربوط به وضعیت غذا و تغذیه جامعه است. در کلیه تعریف‌های توسعه پایدار امنیت غذایی یکی از ابعاد عمده آن را تشکیل می‌دهد. بنابراین تأمین امنیت غذایی در برنامه‌ریزی توسعه پایدار از مهم‌ترین اهداف به‌شمار می‌رود. دستیابی به این مهم از طریق افزایش تولید مواد غذایی ممکن خواهد بود که در این میان گندم به‌عنوان محصول محوری و کلیدی کشاورزی جایگاه ویژه‌ای در تولید و مصرف مواد غذایی ملل جهان دارد و خودکفایی در تولید آن از مهم‌ترین اهداف اقتصادی کشورها از جمله کشور ما طی سال‌های اخیر بوده است. در گزارش حاضر ضمن اشاره به وضعیت اعتباری خرید گندم و یارانه آرد در مصوبات کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۳۹۹، سناریوهای پیش‌رو براساس منابع پیش‌بینی شده در بودجه سال ۱۳۹۹ بررسی می‌شود.

مخصوص سخن علمی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۶۸۷

شماره چاپ:

۱۷۱۲

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۹/۱۸

ارزیابی منابع اعتباری پیش‌بینی شده یارانه نان و خرید تضمینی گندم در مصوبات کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۳۹۹

در تبصره «۱۴» بند «۲۷» بخش هدفمندسازی یارانه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، اعتباری معادل با ۱۲۱,۰۰۰ میلیارد ریال بابت یارانه نان و خرید تضمینی گندم از محل منابع سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها در نظر گرفته شده است. این رقم در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ معادل ۸۱,۴۵۰ میلیارد ریال بوده است؛ اما در سال ۱۳۹۹ با لحاظ هزینه‌های خرید تضمینی گندم و هزینه‌های جانبی رقمی معادل ۱۵۷,۱۵۵ میلیارد ریال مورد نیاز خواهد بود (جدول ۱).

معاونت پژوهش‌های
زیربنایی و امور
تولیدی
دفتر مطالعات
زیربنایی

جدول ۱. برآورد هزینه مورد نیاز خرید گندم با توجه به سرانه مصرف

بخش	نیاز (میلیون تن)	هزینه مورد نیاز* (میلیارد ریال)	فروش** (میلیارد ریال)	جمع کل اعتبار مورد نیاز (میلیارد ریال)
نانواخانه‌های یارانه‌ای	۷/۳	۱۶۷۹۰۰	۴۸۵۴۵	۱۱۹۳۵۵
نانواخانه آزادپز	۲/۷	۶۲۱۰۰	۲۴۳۰۰	۳۷۸۰۰
جمع کل	۱۰	۲۳۰۰۰۰	۷۲۸۴۵	۱۵۷۱۵۵

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۵۰۱۶۹۰۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۱۲/۳

*. هزینه خرید گندم برای هر کیلو ۲۳۰۰۰ ریال (قیمت ۲۲۰۰۰ ریال برای خرید تضمینی از کشاورزان و همچنین رقم تقریبی ۱۰۰۰ ریال در هر کیلو برای هزینه‌های جانبی خرید تضمینی گندم)

** قیمت فروش گندم درب سیلو و انبارهای تحت اختیار شرکت بازرگانی دولتی ایران سراسر کشور به کارخانجات آرد برای خبازی‌های تحت عنوان نانواخانه‌های یارانه‌ای از قرار هر کیلوگرم ۶۶۵۰ ریال

قیمت فروش گندم درب سیلو و انبارهای تحت اختیار شرکت بازرگانی دولتی ایران سراسر کشور به کارخانجات آرد برای خبازی‌های تحت عنوان آزادپز از قرار هر کیلوگرم ۹۰۰۰ ریال

با در نظر گرفتن هزینه مورد نیاز خرید گندم بخش خبازان (نانواخانه‌های یارانه‌ای و آزادپز) با توجه به سرانه مصرف (جدول ۱) و با مقایسه رقم پیشنهادی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، دولت برای تأمین بودجه در این بخش با کمبود اعتباری نزدیک به ۳۶,۰۵۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۹ مواجه خواهد شد (جدول ۲).

کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۳۹۹ در ذیل جدول تبصره «۱۴» حکمی تحت عنوان جزء الحاقی «۲» به شرح زیر اضافه کرده است:

«در صورت افزایش درآمد ناشی از صادرات فرآورده‌های نفتی و یا افزایش درآمد حاصل از فروش داخلی فرآورده‌های نفتی مندرج در بندهای «۱» و «۲» منابع، درآمد حاصل از آن صرفاً به یارانه نان و خرید تضمینی گندم و پاداش پایان خدمت والدین شهدا اختصاص می‌یابد».

جدول ۲. بررسی وضعیت یارانه نان و خرید تضمینی گندم در مصوبه کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۳۹۹

(میلیارد ریال)

برآورد اعتبار مورد نیاز یارانه نان و خرید تضمینی گندم با توجه به سرانه مصرف گندم در بخش خبازان (نانواخانه‌های یارانه‌ای و آزادپز)	برآورد اعتبار مورد نیاز یارانه نان و خرید تضمینی گندم با توجه به سرانه مصرف گندم در بخش خبازان (نانواخانه‌های یارانه‌ای و آزادپز)	برآورد کسری بودجه جهت یارانه نان و خرید تضمینی گندم در سال ۱۳۹۹ با توجه برآورد اعتبار مورد نیاز در بخش خبازان (نانواخانه‌های یارانه‌ای)	برآورد مازاد بودجه جهت یارانه نان و خرید تضمینی گندم در سال ۱۳۹۹ با توجه برآورد اعتبار مورد نیاز در بخش خبازان (نانواخانه‌های یارانه‌ای)	اعتبارات پیش‌بینی شده به منظور یارانه نان و خرید تضمینی گندم در تبصره «۱۴» لایحه بودجه سال ۱۳۹۹
۱۵۷,۱۵۵	۱۱۹,۳۵۵	۳۶,۰۵۵	۱,۶۴۵	۱۲۱,۰۰۰

نتیجه‌گیری

- هر چند در این جزء الحاقی تلاش شده است منابعی جهت تأمین این کسری فراهم شود، اما با توجه به غیرقابل اجتناب بودن هزینه‌های مذکور لازم است که منابع مطمئن‌تری به این مسئله اختصاص یابد و مشروط شدن منابع خرید تضمینی گندم و یارانه نان به تحقق منابع احتمالی مناسب نخواهد بود.
- در صورت عدم تحقق منابع غیرمطمئن در نظر گرفته شده در جزء الحاقی «۲» با در نظر گرفتن مواردی مانند هزینه مورد نیاز برای خرید گندم و همچنین سرانه مصرف، کمبود اعتباری نزدیک به ۳۶,۰۵۵ میلیارد ریال برای نانواخانه‌های یارانه‌ای و آزادپز و مبلغ ۱,۶۴۵ برای نانواخانه‌های یارانه‌ای در سال ۱۳۹۹ قابل پیش‌بینی است.
- در صورتی که اعتبارات ردیف ۲۷ جدول تبصره «۱۴» به صورت یکسان در دو بخش نانواخانه‌های یارانه‌ای و آزادپز توزیع شود، قیمت فروش گندم در تمام خبازی‌ها اعم از یارانه‌ای و آزادپز نسبت به سال ۱۳۹۸ برابر ۴۰ درصد افزایش می‌یابد.
- در حالت دیگر (که احتمالاً سناریوی اصلی است)، فروش گندم به ناوایی‌های یارانه‌ای نسبت به سال ۱۳۹۸ ثابت نگه داشته خواهد شد و فروش گندم به ناوایی‌های آزادپز که حدود ۳۰ درصد نان کشور را تأمین می‌کنند از ۹۰۰۰ ریال در سال جاری به ۲۲۰۰۰ ریال در سال ۱۳۹۹ افزایش خواهد یافت و در نتیجه قیمت نان غیریارانه‌ای حدوداً دو برابر می‌شود.